

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

معاونت پژوهش

روش تحقیق سطح 2

عنوان:

تأثیر کرامت و عزت نفس زن در خانواده و

فعالیت اجتماعی

استاد راهنما:

سرکار خانم بهرامیان

نگارنده:

اعظم هادی

بهار 1392

تحمديه

خداوند منان را با تمام وجود شاکریم که توفیق عنایت فرمود تا بتوانیم با الگو قرار دادن بزرگ بانوی اسلام حضرت فاطمه (سلام الله علیهما) در معرض رایحه‌ی خوشی از کوشش ولایت قرار گیریم و با شناخت جایگاه ایشان در خانواده و اجتماع بشری کام خود را معطر به عطر محبت ایشان نماییم و قدمی در جهت ارائه الگوی فاطمی به عموم آحاد جامعه مخصوصاً زنان مسلمان برداریم انشا الله مورد رضایت خداوند منان قرار گیرد و توفیق عمل به سخنان نورانی سیده زنان عالم را داشته باشیم.

تقدیم به

ساحت مقدس و ملکوتی بزرگ بانوی دو جهان حضرت فاطمه‌ی زهرا (سلام الله علیهما) که زینده‌ترین الگوی مادر و زن مسلمان است امید است که این تحقیق مورد تأیید و پشتیبانی خداوند متعال و حضرت زهرا‌ی اطهر (سلام الله علیهما) قرار گیرد و گامی بلند در جهت بالا بردن معرفت زن مسلمان برای حفظ کرامت و عزت نفس خود و هم در خانواده و هم در جامعه‌ی بشری باشد و از این رو به عنوان نیرویی فعال برای خدمت به اسلام و دین و امام زمان خود قرار گیرد انشاءالله...

تقدیر از

زحمات همه‌ی عزیزانی که این بنده را در عرصه‌ی این تحقیق حمایت کرده و می‌کنند از جمله استاد محترم سرکار خانم بهرامیان و حاج آقا جعفریان و پدر و مادر عزیزم و دوستان گرامی که با راهنمایی‌ها و کمک خود در این زمینه تجارب خود را در اختیار بنده‌ی حقیر قرار داده تا انشاءالله... در این بحث بانوان جامعه با شناخت نظر اسلام نسبت به مقام بلند زن بتوانند به شناخت جایگاه و نقش عظیم خود در جهت حفظ کرامت و عزت نفس در خانواده و اجتماع تلاش کنند و نیز قدمی در جهت عمل به دستورات دین مبین اسلام هم برای خود و هم برای دیگران بردارند و باعث ساخته شدن جامعه‌ی مهدوی توسط خود شوند.

چکیده

با توجه به دیدگاه‌های مختلفی که در طول تاریخ تا به حال در مورد زن وجود داشته است و بارویکردی افراطی یا تفریطی به زن نگریسته شده است و زن از جایگاه واقعی و کرامت و عزت نفس خود دور شده است؛ در این تحقیق سعی شده است ابتدا کرامت و عزت نفس زن در خانواده بررسی شود و اینکه زن با حفظ کرامت و عزت نفس خود می‌تواند تأثیری عمیق در خانواده به عنوان نقش مادری و همسری ایفا کند و مردان با انجام وظایفی که اسلام به آنان پیشنهاد می‌دهد می‌توانند در جهت حفظ کرامت و عزت نفس زنان بکوشند و در این راستا زن با حفظ کرامت و عزت نفس خود می‌تواند به ایفای نقش‌های مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی در جامعه‌ی امروز نیز بپردازد و در عین رعایت شئون خاص خود حضوری فعال در جامعه داشته باشد.

کلید واژه: کرامت، عزت نفس، زن، خانواده، فعالیت اجتماعی.

فهرست مطالب

1	مقدمه.....
---	------------

فصل اول: کلیات

4	1-1 تعریف و تبیین موضوع.....
5	2-1 ضرورت و اهمیت تحقیق.....
6	3-1 فواید و اهداف تحقیق.....
7	4-1 پیشینه‌ی تحقیق.....
11	5-1 سوال‌های اصلی و فرعی تحقیق.....
12	6-1 فرضیه‌ی تحقیق.....
12	7-1 روش تحقیق.....
12	8-1 ساختار تحقیق.....
13	9-1 اصطلاحات و کلید واژه تحقیق.....
15	10-1 مشکلات و موانع و محدودیت‌های تحقیق.....

فصل دوم: تأثیر کرامت و عزت نفس زن در خانواده

18	بررسی اجمالی نگاه به زن در دوره‌ی جاهلیت کهن و جاهلیت مدرن.....
19	1-1 تأثیر کرامت و عزت نفس زن در خانواده به عنوان نقش همسری در آرامش‌دهی.....
20	2-1-1-1 تأثیر کرامت و عزت نفس زن در انجام وظایف همسری و خانه‌داری.....
22	3-1-1-1 تأثیر کرامت و عزت نفس زن در دیدگاه او در دوری از تجمل و اسراف.....
23	2-1-1 تأثیر کرامت و عزت نفس زن در نقش مادری.....
24	مقام والای مادر در قرآن.....
25	2-1 وظیفه مردان برای حفظ کرامت و عزت نفس زن در خانواده.....

فصل سوم: تأثیر کرامت و عزت نفس زن در اجتماع

30	1- مشارکت زنان در فعالیت اجتماعی با حفظ کرامت و عزت نفس.....
----	--

همسری آن‌ها مورد غفلت قرار نگیرد و با حفظ کرامت و عزت خود در خانواده بتواند به نحو احسن در فعالیت‌های مختلف اجتماعی حضوری فعال و مؤثر داشته باشد.¹

¹ اصغر طاهر زاده، زن آن‌گونه که باید باشد و اشارات المیزان، اصفهان، 1394، ص 248.

نتیجه

زن در طول تاریخ در جوامع مختلف مورد ظلم زیادی قرار گرفته است چه در زمان جاهلیت قبل از اسلام که به تفکر جاهلی به گور کردن دختران معتقد بودند و آنها را محکوم به خانه نشینی می‌کردند و چه در جاهلیت مدرن قرن حاضر که با عنوان احیای حقوق زنان آنان را از نقش زنانگی خود دور کردند ولی با توجه به نظر کرامت بخش اسلام می‌توان از این دو نظریه عبور کرد و به جایگاه با کرامت زن در خانواده پی برد که زن با انجام وظایف همسری و مادری خود تحت تأثیر کرامت و عزت نفس خود می‌تواند به خوبی در جامعه حضور یابد و در این جهت حضرت زهرا (سلام الله علیها) الگوی کمالی در این مسیر قرار دهد تا به قله‌ی کمالات چه در عرصه‌ی زندگی خانوادگی و چه در عرصه‌ی فعالیت‌های مختلف اجتماعی برسد و به قرب الهی از طریق تشکیل خانواده‌ی توحیدی و انجام نقش خود در تقویت اسلام در فعالیت‌های اجتماعی دست یابد.

پیشنهادهات

باید به تاریخ تمدنی در مورد جایگاه زن در جامعه‌های مختلف به طور گسترده نگاه شود و این‌که اگر دیدگاه‌های اسلام با واقع بینی و موشکافانه بررسی نشود یا منجر به دید تحجری نسبت به زن می‌شود که لزوم انجام وظایف مادری و همسری در زنشستن در خانه و انجام ندادن فعالیت اجتماعی است یا از طرف دیگر منجر به نگاه فمینیستی غربی به زن می‌شود که در واقع او را مرد قرار داده است و می‌گوید اگر زن بخواهد حقوق خود را احیا کند باید در جامعه مانند مردان حضور یابد در حالی که در این صورت کرامت و عزت نفس زن در جهت مقام قرب الهی از طریق فضای آرامش بخش و کمال آفرین خانواده به کلی فراموش می‌شود.

پیشنهاد می‌شود روند طی شده در جامعه در مورد جایگاه زنان به خوبی بررسی شود و با توجه به ضربات عمیق که به پیکر جامعه زنان در حال حاضر وارد شده است برای دور شدن از مقامات او با توسط خود او یا توسط خود او یا توسط جامعه مردان نظر کرامت بخش اسلام برای بالا بردن کرامت و عزت نفس بیشتر زن مورد بررسی هرچه بیشتر قرار گیرد تا همه‌ی زنان به نظر دقیق اسلام در مورد احیای کرامت و نقش واقعی آنها چه در خانواده و چه در جامعه که منجر به طی مسیر قرب الهی می‌شود پی ببرند و هرچه بیشتر در این مسیر وصول خود که سیر الهی شدن است با انجام نقش بزرگ همسری و مادری و فعالیت اجتماعی در کنار آن و این‌که فعالیت را انجام دهند که با نقش بزرگ آنان برای انسان سازی منافات نداشته باشد قدم بردارند انشاءالله.

فهرست منابع

1. جمعی از خواهران طلبه‌ی حوزه علمیه، زن از دیدگاه ادیان مختلف، ونصایح، قم، 1379.
2. حسینی دشتی مصطفی، دایره المعارف جامع اسلامی (معارف معاریف) ج 8، چاپ اول، تهران، آرایه، 1369.
3. دفتر نشر آثار مقام معظم رهبری، زن ریحانه آفرینش، مجموعه سخنرانی‌های مقام معظم رهبری درباره‌ی زن، چاپ چهارم، انتشارات نوای قم، پاییز 1382.
4. زن در تاریخ و اندیشه اسلامی، بی‌جا، چاپ دوم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، حوزه‌ی علمیه قم، 1385.
5. طاهر زاده، اصغر، زن آنگونه که باید باشد، بی‌جا، اصفهان، لب المیزان، 1380.
6. عبدالله جوادی آملی، زن در آینه جمال و جلال، بی‌جا، چاپ دوم، قم، انتشارات اسراء، 1376.
7. محمد زاده، راضیه، زن اگر این گونه بود، تهران، جهان جام جم، 1382.
8. مطهری مرتضی، مقام حقوق زن در اسلام، چاپ 53، فجر، انتشارات صدرا، تهران 1386.
9. مطهری، مرتضی، آزادی، معنوی، چاپ بیستم، تهران انتشارات صدرا، 1379.
10. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، جایگاه زن در اندیشه امام خمینی، چاپ دوم، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، تابستان 1375.
11. مهریزی مهدی، زن در اندیشه اسلامی، بی‌جا، تهران، انتشارات فرج، 1381.
12. واحد خواهران، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، منزلت زن (گزیده‌ای از مقالات و سخنرانی‌های سمینار «احیاء شخصیت زن») انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، تابستان 1371.

13. هدایت زاده، فرهاد، دیگاه امام خمینی (ره) درباره‌ی جایگاه زن با محوریت شخصیت حضرت زهرا، چاپ دوم، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، مؤسسه چاپ و نشر عروج، انتشارات تکا، تهران، 1389.